

4. \$ 500.- sēklas naudas piešķirums Imantam Mežaraupam koncerta *Latviešu mūziķi no četrām zemēm* atbalstam. Koncerts notika Ņujorkā.
5. \$ 5,000.- piešķirums Uldim Klausam papīra iegādei mācību grāmatām Latvijā. Papīrs iegādāts un nosūtīts.
6. \$ 5,500.- piešķirums Mairai Bundžai Jāņa Riekstiņa Latviešu studiju centra bibliotēkas kataloga sagatavošanai. Piešķirums paredzēja \$ 15,500.- lielu Latviešu Fonda pabalstu nākamajiem trim gadiem (1990. g. \$ 5,500.-, 1991. g. \$ 5,000.- un 1992. g. \$ 5,000.-) LSC bibliotēkas kataloga pieslēgšanai Rietummičigānas universitātes sistēmai.
7. \$ 5,000.- piešķirums Dr. Austrai Rudzītei Minsteres ģimnāzijas bibliotēkas kataloga sagatavošanai. Pēc Austras Rudzītes nāves kataloga sagatavošanu turpina P. Apinis. Darbs daļēji nobeigts.
8. \$ 12,000.- piešķirums Miervaldim Janšēvicam (Kursas vasaras vidusskolā) Latvijas skolnieku apmaiņas projektam. Šis projekts īstenojās 1990. gada vasarā.
9. \$ 3,000.- piešķirums Rasmai Ruģelei laikraksta *Laiks* indeksēšanai. Piešķirtais atbalsts izmaksāts un darbs turpinās.
10. \$ 4,000.- piešķirums Latvijas Kultūras fonda "Cilvēkarhīva" projektam. Šī piešķiruma nolūks bija atbalstīt Māras Zālītes turneju Ziemeļamerikā un iegādāties datoru datu apstrādei Rīgā. Projektu pārņēma Latvijas Zinātņu akadēmija. Dators nosūtīts.
11. \$ 3,000.- piešķirums Ingrīdai Bulmanei. Šī piešķiruma nolūks bija Latvijas bibliotēku apzināšana un žurnāla *Jaunā Gaita* nosūtīšana šīm bibliotēkām. Projekts īstenots.
12. \$ 2,500.- piešķirums Vairai Viķei-Freibergai grāmatas *Trejādas saules* izdošanai. Grāmata sagatavota.
13. \$ 13,000.- piešķirums speciālprojektam "Stipendijas Latvijas nākotnei". Piešķirums izmantots 8 papildstipendijām daudzsološiem studentiem vai speciālistiem no Latvijas, tiem dodot iespēju papildināt savu augstskolas izglītību (finances, banku, slimnīcu un uzņēmumu vadība, demografija, u.c.) Rietumvalstīs.
14. \$ 11,000.- speciālpiešķirums Līgai Streipai. Piešķirums kursa *Vieglais ceļš uz angļu valodu* izdošanai Latvijā. Kurss sarakstīts: grāmatu iespieda Latvijā; audio kasešu materiāli ieskaņoti un nosūtīti uz Latviju, kur no tiem sagatavotas audio kasetes.
15. \$ 1,500.- sēklas naudas piešķirums Elmāram Grēnam no Latvijas Zinātņu savienības, lai Latvijas Universitātes profesori varētu piedalīties IAESTE konferencē. Iecere īstenojās un šai konferencē Latviju uzņēma IAESTE organizācijā. Latviešu Fondam atmaksāti \$ 840.-.
16. \$ 500.- sēklas naudas piešķirums Ivonai Veihertei Jāņa Siliņa monografijas sagatavošanai. Monografija sagatavota iespiešanai.

17. \$ 2,450.- sēklas naudas piešķirums Dr. Gundegai Michelei skolotāju semināra sarīkošanai Gaŗezērā 1991. gada vasarā. Skolotāju konference notika un tajā piedalījās vairāki Latvijas skolotāji; daži no tiem bija mācījuši kādā no Ziemeļamerikas latviešu vasaras vidusskolām.

1991. gadā piešķirti \$ 63,620.- šādiem projektiem:

1. \$ 500.- sēklas naudas piešķirums Baibai Robīnai-Ollinger angļu valodas mācību līdzekļu iegādei Rīgas Komerckolas vajadzībām. Mācību grāmatas iegādātas un tās ir nogādātas uz Latviju.
2. \$ 120.- sēklas naudas piešķirums Kultūras fondam "Vaga" Rīgā, lāzerdrukas piederumu iegādei. Piederumi iegādāti.
3. \$ 2,000.- sēklas naudas piešķirums Dr. Ilzei Kalniņai Latvijas bērnu veselības speciālistu apmācībai Toronto universitātē. Apmācības notika.
4. \$ 2,000.- sēklas naudas piešķirums Hudsonas ielejas latviešu biedrībai Valmieras teātra turnejas transporta izdevumiem.
5. \$ 1,500.- sēklas naudas piešķirums Latvijas Nacionālās bibliotēkas tādas reklāmas brošūras sagatavošanai, ko lietotu būvdarbu līdzekļu vākšanas turnejas vajadzībām. Iecerētais darbs netika īstenots un Latviešu Fonda padome 1992. gadā šo projektu slēdza.
6. \$ 1,500.- sēklas naudas piešķirums Maijai Hinklei Vizmas Beļševicas autobiografijas *Bille* pirmā sējuma izdošanai.
7. \$ 5,000.- piešķirums Stipendijām Latvijas studentiem. Izmantots piecām papildstipendijām. (Skat. 1990. gada piešķirumu.)
8. \$ 3,050.- piešķirums Dacei Copeland *Pašdarbības mācību metodes latviešu skolās attīstīšanai*. Izdota rokas grāmata no pirmskolas līdz 4. klases līmenim. (Skat. 1992. gada piešķirumu.)
9. \$ 8,000.- piešķirums Gundegai Michelei Gaŗezera skolotāju konferences rīkošanas izdevumiem. Konference nenotika un Latviešu Fonda padome 1993. gadā šo projektu slēdza.
10. \$ 14,950 piešķirums Hudsonas ielejas latviešu biedrībai Rīgas Doma zēnu koŗa turnejas transporta izdevumiem.
11. \$ 20,000.- piešķirums speciālprojektam "Stipendijas Latvijas nākotnei". Piešķirums izmantots 15 papildstipendijām daudzsološiem studentiem vai speciālistiem no Latvijas, tiem dodot iespēju papildināt savu augstskolas izglītību (finances, banku, slimnīcu un uzņēmumu vadība, demografija, u.c.) Rietumvalstīs. (Skat. 1990. gada piešķirumu.)

12. \$ 5,000.- piešķirums Mairai Bundžai Jāņa Riekstiņa Latviešu studiju centra bibliotēkas kataloga sagatavošanai. (Skat. 1990. gada piešķirumu.)

1992. gadā piešķirti \$ 49,750.- šādiem projektiem:

1. \$ 2,500.- sēklas naudas piešķirums prof. Valteram Nollendorfam trimdas literatūras vēstures datu bāzes sagatavošanas priekšdarbiem.

2. \$ 500.- sēklas naudas piešķirums Arvim Popem (Latvijā) latviešu jurniecības vēstures enciklopēdijas sagatavošanas priekšdarbiem.

3. \$ 750.- sēklas naudas piešķirums Olģertam Aunam (Latvijā) latviešu vēsturiski nozīmīgo kapu apzināšanas priekšdarbiem.

4. \$ 2,000.- sēklas naudas piešķirums Andrejam Ezergailim (daļējs pabalsts datora iegādei) Latvijas Vēstures institūtam Rīgā Čekas dokumentu pētījumu vajadzībām.

5. \$ 2,000.- sēklas naudas piešķirums prof. Paulim Lazdam Viskonsinas universitātes (Eau Claire) studentu apmaiņas stipendiju fondam.

6. \$ 2,000.- sēklas naudas piešķirums Andrejam Jansonam latviešu kora mūzikas nošu sagādes priekšdarbiem.

7. \$ 12,500.- piešķirums stipendijām Latvijas studentiem Rietumvalstu augstākajās mācību iestādēs. Piešķirums izmantots papildus stipendijām (\$ 500.- līdz \$ 2,500.- apmērā) studentiem no Latvijas, kas papildinās savās speciālitātēs ASV un citu Rietumvalstu augstākajās mācību iestādēs. Iepriekšējo divu gadu laikā Latviešu Fonds atbalstīja 25 Latvijas studentus ar stipendijām, kopsummā piešķirot \$ 38,000.-. (Skat. 1990. un 1991. gada piešķirumus.) Latviešu Fonda padomes stipendiju komisija darbojās prof. Imanta Freiberga vadībā.

8. \$ 5,150.- piešķirums Latvijas Etnografiskam brīvdabas muzejam muzeja fondu dokumentēšanai un apstrādei. Ar piešķirto pabalstu iegādāts dators, lai ar fondu apstrādi varētu pievest Brīvdabas muzeju tuvāk pasaules muzeju līmenim un to komunikācijas sistēmai. Darbs tiek veikts muzeja direktora Juŗa Indāna vadībā.

9. \$ 6,000.- piešķirums Daugavas apgādam (Georgam Šleieram) prof. Jāņa Silīņa grāmatas *Latvijas māksla 1915-1940* pēdējā sējuma izdošanai. Šī monumentālā darba ēdējo sējumu papildina visiem sējumiem kopīgs satura rādītājs. Apgāds grāmatu ir izdevis. (Skat. iepriekšējo gadu piešķirumus.)

10. \$ 1,450.- piešķirums Dacei Copeland, Kalamazū latviešu skolas pārzinei, rokas grāmatas *Pašdarbības mācību metodes latviešu skolās* izdošanai. Šis ir 1991. gadā atbalstītā darba nobeigums latviešu valodas mācību vielas attīstīšanai un izdošanai, bērniem no pirmskolas līdz 4. klases līmenim. (Skat. 1991. gada piešķirumu.)

11. \$ 6,500.- piešķirums Andrejam Jansonam latviešu skaņdarbu koncertu ciklam

LATVIEŠU FONDA SVARĪGUMS

Lai dotu pilnīgu pārskatu par Latviešu Fonda piešķirumiem kopš tā dibināšanas 1970. gadā, padome ir pārstrādājusi un papildinājusi 1988. gadā izdoto Latviešu Fonda brošūru, kas ar 1993. gada rudeni ir pieejama latviešu sabiedrībā visā pasaulē. Pārskatot šo datu sakopojumu un fonda piešķirumus gadu tecējumā, atšķiras trimdas gadu vēstures lāppuses.

Septiņdesmitajos un astoņdesmito gadu pirmajā pusē mēs cītīgi rūpējamies par grāmatu izdošanu un otrās paaudzes trimdinieku izglītošanu. Pareizi arī izvērtējām prioritātes, ar samērā lielām summām atbalstot kapitāldarbu izdošanu: Latvju enciklopēdiju, Latviešu tehniskās terminoloģijas vārdnīcu, bērnu grāmatu sērijas, Mazputniņu, Jauno Gaitu u.c. Atbalstītas tika visas latviešu vasaras skolas, Latviešu studiju centrs un dokumentu krātuve. Bija entuziastiski, pašizliedzīgi darba darītāji, kas savas atpūtas stundas veltīja latviskai jaunradei un latviešu sabiedriskajam darbam. Viņu devumu vēl īsti neesam spējuši novērtēt.

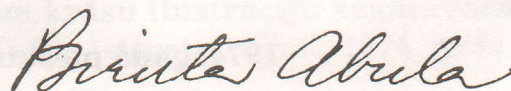
Arī mūsu mākslinieki ar sajūsmu un atdevību kalpoja latviešu mākslai, bagātinot mūsu un savas dzīves. "Saules josta", dažādās teātru izrādes un koncerti iepriecinājuši latviešus vairākos kontinentos. Un lielā mērā šos darbus varējām veikt, pateicoties Latviešu Fonda dalībnieku devībai.

Protams, ne visas ieceres īstenojās: mazāk panākumu bija projektiem, kas bija domāti vietējās mītņu zemes sabiedrības informēšanai, kā filmām, tulkojumiem u.t.t. Acīmredzot, vislabprātāk strādājām savam priekam un atbalstījām to, kas vistuvāks pašu sirdij.

Kopš 1980. gadu beigām, kad sāka pavērties ceļi uz dzimteni, fonda dalībnieki aizvien lielākus līdzekļus atvēl kultūras un izglītības vajadzībām Latvijā. Šie paši cilvēki, kas saskata nepieciešamību uzturēt latvisku vidi mītnes zemēs, tagad apzinās, ka tālākās gaitas latviskās kultūras cēļiem būs staigājamas pašu zemē. Piemēram, 1990. gadā no \$74,000 lielas summas apmēram \$55,000 tika atvēlēti tieši ar Latviju saistītiem projektiem. 1991. gadā no \$63,820 tikai apmēram \$8,000 tika izlietoti svešuma latviešu vajadzībām: Latviešu studiju centra bibliotēkas tālākai izveidošanai, bet arī šis projekts ietekmēs latviešu dzīvi visā pasaulē.

Latviešu Fonda mude pēdējos četrus gadus ir bijusi: "Palīdzēsim latviešiem Latvijā, lai viņi var palīdzēt paši sev". Un to vispilnīgāk ir izpratuši Latviešu Fonda dalībnieki. Lai palīdzētu jaunajiem Latvijas cēļiem papildināt savas zināšanas dažādu valstu augstākajās mācību iestādēs ar nolūku iegūtās zināšanas pielietot Latvijas atplaukšanas darbā, Latvijas studentu stipendijām fonda dalībnieki jau atvēlējuši \$60,000. Tas ir nozīmīgs devums!

Latviešu Fonda dalībnieki var justies patiesi gandarīti par savu darbu un materiālo ieguldījumu latviešu kultūrā un izglītībā. Latviešu Fonda padome arī turpmāk rūpēsies par ieguldījumu profesionālu apsaimniekošanu, un jaunu devēju un darbinieku iesaistīšanu, lai darbs, kas nesis tik lielus augļus, neapsīktu.

Biruta Abula

Latviešu Fonda padomes priekšsēde

un skaņdarbu ieskaņošanai. Piešķirtie līdzekļi izlietoti sagatavojot laika posmā pēc Otrā pasaules kara ārzemēs komponētu latviešu simfoniskās koŗa mūzikas koncertu ciklu. Koncerti notika Rīgā ar Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra, Latvijas Radio koŗa un Latvijas Nacionālās operas solistu piedalīšanos. Koncerti ieskaņoti skaņu lentēs.

12. \$ 3,400.- piešķirums Saules jostas tautas deju ansambļa (adm. Dr. Juris Ruņģis) 1993. gada turnejai. Turneja notika vairākās Ziemeļamerikas un Latvijas pilsētās un beidzās ar piedalīšanos dziesmu/deju svētkos. Pēc Blaumaņa stāsta choreografe Skaidrīte Darius sagatavotais uzvedums *Šūpulis* ieguva skatītāju atzinību.

13. \$ 5,000.- piešķirums Mairai Bundžai Jāņa Riekstiņa Latviešu studiju centra bibliotēkas kataloga sagatavošanai. (Skat. 1990. un 1991. gada piešķirumus.)

Latviešu Fonda padome izteic pateicību Dr. Laimonim Streipam, Dr. Imantam Freibergam un galvenajam darba veicējam Aivaram Ronim par Latviešu Fonda piešķirumu brošūras pārstrādāšanu, papildināšanu, sagatavošanu un iespiešanu.

Biruta Abula
Latviešu Fonda padomes priekšsēde